

Савенко, І. І. Організаційно-економічний механізм функціонування підприємств зернового підкомплексу [Текст] : монографія / Савенко Ігор Іванович, Седікова Ірина Олександрівна ; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Одеса : Поліграф, 2012. - 175 с. - ISBN 978-966-2326-27-7.

Монографія присвячена вивченню стану та проблем формування організаційно-економічного механізму управління підприємствами зернопродуктового підкомплексу. В умовах ринкової економіки одним з актуальних питань для керівників підприємств є формування названого

механізму, який спроможний забезпечити ефективність управління і конкурентоспроможність підприємства.

Використовуючи великі масиви теоретичної та практичної інформації, автори монографії представляють різновиди механізмів, які сформувалися в процесі економічних реформ в Україні та представили власне бачення: формування організаційно-економічного механізму управління підприємствами зернопродуктового підкомплексу з урахуванням динаміки розвитку та етапів життєвого циклу підприємств.

Написання монографії є важливим вкладом у вирішення проблем зернового ринку України в період наростання в світі продовольчої кризи.

Для науковців, менеджерів підприємств зернопродуктового підкомплексу, викладачів, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів економічних, технічних та технологічних спеціальностей.

ПЕРЕДМОВА

Події останніх років показують, що у світі стрімко наростає продовольча криза. Якщо в 2007 році, згідно з даними організації з питань продовольства та сільського господарства (ФАО) ООН, річного продовольчого резерву всіх країн світу могло вистачити на 169 днів, то в 2008 році - тільки на 53 дні. ФАО констатує: в світі сьогодні нараховується біля 1 млрд. голодуючих. У зв'язку з цим світові ціни на продукти харчування ростуть і їх стабілізація в ближчі часи не передбачається. Паралельно зі зростанням цін підвищуються і "акції"

кожної держави-експортера сільгосппродукції. У даній ситуації Україна інтересує світ як аграрна держава, що здатна забезпечувати закордонні держави продуктами харчування.

Україна є однією із провідних експортерів зерна в світі. Втім низька ефективність економічної стратегії держави, структурні деформації середовища ринкової координації, значні дисбаланси розвитку національної економіки негативно впливають на стратегії господарюючих суб'єктів, що призводить до погіршення становища підприємств, зокрема, зернового підкомплекса.

Зерновий підкомплекс - потужний сегмент виробництва, що значною мірою визначає соціально-економічний розвиток країни, рівень життя населення, забезпечення держави продуктами харчування та відповідною сировиною. Даний сектор економіки об'єднує велику кількість галузей, що економічно, технологічно та організаційно взаємопов'язані між собою. Серед галузей агропромислового комплексу України найважливішою є зернове господарство. Це основа всього сільськогосподарського виробництва. Зернове господарство країни формує продовольчий фонд, забезпечує тваринництво фуражним зерном, створює резервні державні запаси зерна, формує певну частку експорту.

Виробництво зерна є початковою ланкою в організації та функціонуванні зернового господарства країни. Наступною ланкою в зерновому ланцюгу виступає галузь зберігання зерна, яка призначена прийняти, підготувати до зберігання та зберегти зернові та олійні культури до моменту їх подальшого використання. Наступні ланки технологічного ланцюга представляють підприємства, які займаються переробкою та зберіганням зернових: млини, пекарні, крупорушки, підприємства по виробництву макаронної продукції, комбікормові заводи а також ряд підприємств харчової промисловості, що переробляють і використовують переробну зернову продукцію: борошномельні, хлібопекарські, макаронні, кондитерські, виробництва харчових концентратів, спиртові, крохмале-патокові та пивоварні.

Кардинальною відмінністю організації виробничого процесу на підприємствах зберігання зерна від виробничих підприємств є те, що основою діяльності елеваторів, хлібоприймальних підприємств є надання послуг із зберігання зернових та олійних культур. В той час інші ланки технологічного ланцюга представлені промисловими підприємствами з переробки зернової продукції та продуктів її переробки. Зважаючи на об'єктивні розбіжності в організації діяльності підприємств, авторами приведені принципові відмінності та суттєві розбіжності в структурах управління названими підприємствами.

Авторами зроблена спроба в визначенні моментів зміни організаційних структур управління підприємствами, які перетворилися на гальма в розвитку підприємств, на більш ефективні, які б забезпечували конкурентоспроможність і орієнтували економіку підприємства на довгострокове зростання.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ХЛІБОПРОДУКТІВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	7
1.1. Сутність організаційно-економічного механізму функціонування підприємств хлібопродуктів у складі агропромислових формувань.....	7
1.2. Аналіз організаційних структур агропромислових формувань, діючих на зерновому ринку України.....	21
1.3. Теоретичні аспекти формування механізму управління на підприємствах.....	38
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	45
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ПЕРШОДЖЕРЕЛ ДО РОЗДІЛУ 1.....	47
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ХЛІБОПРОДУКТІВ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ.....	52
2.1. Оптимізація організаційних структур управління в залежності від життєвого циклу та стратегії розвитку підприємства.....	52
2.2. Пріоритетні напрями формування організаційних структур управління підприємств хлібопродуктів.....	69
2.3. Вдосконалення методичних основ визначення ефективності організаційних структур управління на засадах логістики.....	83
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	89
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ПЕРШОДЖЕРЕЛ ДО РОЗДІЛУ 2.....	92
РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНО- ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИ- ЄМСТВ ХЛІБОПРОДУКТІВ.....	94
3.1. Моделювання процесу взаємодії заготівельних підприємств хлібопродуктів у складі інтегрованих структур.....	94
3.2. Реалізація концепції розвитку зернового бізнесу на основі кластерних формувань.....	120
3.3. Модель співпраці учасників зернового ринку у віртуальному підприємстві.....	134
3.4. Ключові компетенції - фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств зернопродуктового підкомплексу.....	150
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	162
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ПЕРШОДЖЕРЕЛ ДО РОЗДІЛУ 3.....	166
ГЛОСАРІЙ ПОНЯТЬ І ТЕРМІНІВ.....	169